

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Cezaevlerinde tutulan ağır hasta mahpusların durumu, insan hakları örgütleri, hukukçular ve sivil toplum kuruluşları tarafından uzun süredir gündeme getirilmektedir. Sağlık hakkı ve yaşam hakkı, Anayasa'nın 17. ve 56. maddelerinde güvence altına alınmış, ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Avrupa Cezaevi Kuralları) devletin pozitif yükümlülüklerini açıkça ortaya koymuştur. Buna rağmen cezaevlerinde çok sayıda hasta mahpusun tedaviye erişim hakkının engellendiği, tetkiklerinin ertelendiği ve infaz erteleme haklarının keyfi biçimde uygulanmadığı iddia edilmektedir.

Bu bağlamda Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan 54 yaşındaki Atakan Fahrettinoğlu'nun sağlık durumu endişe vericidir. Yüzde 68 engelli olan Fahrettinoğlu, tek başına yaşamını idame ettiremeyecek düzeyde sağlık sorunları yaşamasına rağmen hücre tipi odada tutulmaktadır. 2023 yılı Ağustos ayında Şırnak'tan Sincan'a sevk edilmesiyle ailesinden de uzak kalmış, bu durum hem kendisinin hem ailesinin mağduriyetini artırmıştır.

Fahrettinoğlu'nun başlıca sağlık sorunları şunlardır:

- Kalp hastalıkları: Dört kez anjiyo olmuş, koroner arter hastalığı nedeniyle by-pass ve stent operasyonları geçirmiştir. 2006 yılında stent takılmış, 2007'de koroner arter by-pass operasyonu yapılmıştır. Şırnak Devlet Hastanesi'nin 13 Eylül 2022 tarihli sağlık kurulu raporunda kalp rahatsızlıkları nedeniyle özel koşullarda izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Kronik rahatsızlıklar: Hipertansiyon, Tip-2 Diyabet, hiperlipidemi, astım, bronşit, Akdeniz anemisi ve kansızlık hastalıkları bulunmaktadır.
- Prostat rahatsızlığı: Dört aydır prostat ameliyatı olması gerektiği halde yalnızca iğne tedavisi uygulanmış, ameliyat sürekli ertelenmiştir.
- Beslenme sorunları: Üst dişlerinden yalnızca üç tanesi kalmış olmasına rağmen gerekli diş tedavileri yapılmamış, sağlıklı beslenmesi engellenmiştir.
- Diğer tetkikler: Endoskopi ve kolonoskopi işlemleri için aylar sonrasına randevu verilmiş, tedavi süreci aksatılmıştır.

Tüm bu ağır sağlık koşullarına rağmen Fahrettinoğlu, kendine ait havalandırması olmayan bir hücrede tek başına tutulmakta, F Tipi hapishanelere geçiş talebi reddedilmekte ve ailesine yakın bir cezaevine sevk edilmemektedir. Bu durum hem yaşam hakkının hem sağlık hakkının hem de ceza infaz sisteminin insani koşullarının ihlali anlamına gelmektedir.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16. maddesi, ağır hastalık durumunda infazın ertelenmesine imkân tanımaktadır. Atakan Fahrettinoğlu'nun mevcut durumu, bu madde kapsamında açıkça değerlendirilmeli; yaşamını cezaevinde sürdürmesinin mümkün olmadığı kabul edilmelidir.

Bu bağlamda;

1. Atakan Fahrettinoğlu'nun yüzde 68 engelli raporu Bakanlığınız kayıtlarında mevcut mudur? Bu rapora rağmen neden tek başına hücre tipi odada tutulmaktadır?
2. Şırnak Devlet Hastanesi'nin 13 Eylül 2022 tarihli sağlık kurulu raporunda, kalp rahatsızlığı nedeniyle sigarasız ortamda özel koşullarda izlenmesi gerektiği belirtilmesine rağmen bu rapor neden uygulanmamaktadır?
3. Fahrettinoğlu'nun kalp rahatsızlıkları (by-pass, stent, anjiyo) dikkate alındığında, düzenli tetkik ve tedavilerinin yapılması için Bakanlığınız tarafından hangi adımlar atılmıştır?
4. Prostat rahatsızlığı nedeniyle ameliyat olması gerektiği halde dört aydır yalnızca iğne tedavisi uygulanması hangi tıbbi gerekçelerle açıklanmaktadır? Ameliyatın sürekli ertelenmesinin nedeni nedir?
5. Diş tedavilerinin yapılmaması ve yalnızca üç dişiyle beslenmeye çalışması, mahpusun beslenme hakkının ihlali değil midir? Bu konuda Bakanlığınızın somut bir planı var mıdır?
6. Endoskopi ve kolonoskopi işlemleri için uzun süreli randevular verilmesi, acil sağlık gereklilikleriyle bağdaşmakta mıdır? Cezaevlerinde tutulan ağır hasta mahpuslara yönelik sağlık randevularının hızlandırılması için bir düzenleme yapılacak mıdır?
7. Fahrettinoğlu'nun ailesinin Şırnak'ta ikamet ettiği göz önünde bulundurularak, ailesine yakın bir cezaevine sevk edilmemesinin gerekçesi nedir? Mahpusların aile bağlarını koruma hakkı Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
8. Yüzde 68 engelli ve çok sayıda kronik rahatsızlığı bulunan bir mahpusun infazının ertelenmemesi, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16. maddesi ile çelişmiyor mu? Bu kapsamda hasta mahpusun sağlık hakkının korunabilmesi ve tedavisinin cezaevi dışında yapılabilmesi için infaz ertelemesi yönünde somut bir adım atılması planlanmakta mıdır?
9. Atakan Fahrettinoğlu'nun Adli Tıp Kurumu'na sevk edilmesi ve güncel sağlık raporunun çıkarılması için Bakanlığınız somut bir adım atacak mıdır?
10. Ülke genelinde cezaevlerinde tutulan ağır hasta ve engelli mahpusların sayısı kaçtır? Bunlardan kaç infaz erteleme veya tahliye kapsamına alınmıştır?
11. Bakanlığınız, hasta mahpusların tedaviye erişim ve tahliye süreçlerindeki ihlallerin önlenmesi için bütüncül bir eylem planı hazırlamakta mıdır?